

О.В. Наумович, магістрант, ФОФ, V курс, гр. ОАМ-23
Науковий керівник – д.е.н., проф. О.В. Олійник
Житомирський державний технологічний університет

ЦИКЛІЧНІ КОЛИВАННЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ФАКТОРИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Актуальність теми. Розвиток економічної науки часто був обумовлений розвитком товарно-грошових відносин, які, в свою чергу, вимагали удосконалення реєстрації даних операцій в системі бухгалтерського обліку, їх економічного аналізу при виборі альтернативних варіантів при прийнятті рішень. Неврахованим при розробці пропозиції в цьому напрямі залишається характер циклічності, який притаманний економічному розвитку, що й визначає актуальність дослідження.

Гіпотеза. Характер циклічності економіки дозволяє спрогнозувати які можливі зміни можуть відбуватися в бухгалтерському обліку та економічному аналізі.

Метою дослідження є характеристика впливу циклічних коливань економіки на розвиток бухгалтерського обліку та економічного аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Для економіки будь-якої країни характерні зростання та кризи як в довгостроковому так і короткостроковому періодах. Дане явище в економіці називають економічними циклами, тобто це регулярні коливання рівня ділової активності, за яких після зростання активності, що проявляється у збільшенні ВВП, відбувається її зниження, при якому обсяги виробництва зменшуються. Економічний цикл включає чотири основні фази: криза, депресія, поживлення і піднесення.

Пік - в економіці спостерігається повна зайнятість, і виробництво працює на повну потужність. Рівень цін має тенденцію до підвищення, а зростання ділової активності припиняється.

Криза (рецесія, спад) - виробництво і зайнятість скорочуються, проте ціни не завжди мають тенденцію до зниження. Вони спадають тільки в тому випадку, коли спостерігається депресія (глибокий і тривалий спад).

Депресія (дно) - найнижча точка спаду: виробництво і зайнятість досягають найнижчого рівня.

Поживлення - виробництво та зайнятість зростають. Рівень цін може підвищуватися, аж поки не буде досягнуто повної зайнятості і виробництво не почне працювати на повну потужність. (І.Ф., 2006)

Від постійних змін в економіці підприємці потребували нової інформації і цим викликали розвиток бухгалтерського обліку та економічного аналізу. Інакше кажучи кожне економічне піднесення чи спад впливав на появу нових способів реєстрації, принципів, рахунків бухгалтерському обліку, а також нових методів та видів аналізу.

Економічний розвиток – це економічне зростання, що супроводжується значними структурними чи організаційними зрушеннями в господарській сфері суспільства. Суттєві зрушення в цьому напрямі відбулися в 18-го століття і були пов'язані з розвитком товарно-грошових відносин. В той період почали розробляти різні способи реєстрації фактів в облікових реєстрах у вигляді систематичних і хронологічних записів. Головним відкриттям в бухгалтерському обліку стало розповсюдження методу подвійного запису.

В кінці 18-го століття до початку 19-го століття спостерігається декілька промислових криз в Англії, США, Франції та Німеччині, а в 1857 році зафіксована перша світова економічна криза, яка охопила абсолютну більшість капіталістичних країн. Дана криза спровокувала революційні перетворення у галузі виробництва, розвитку фізичних форм товарних відносин та збільшення обсягів торговельних, фінансових та інших операцій не тільки в окремих країнах, але й в усьому світі. Була визначено основні напрями і розвиток науки „рахівництво”. В економічному аналізі винайдено нові методи, такі як маржинальний і функціонально-вартісний. Розпочали виділяти види аналізу на зовнішній і внутрішній, розроблено методіку аналізу витрат виробництва й аналізу беззбитковості (у т. ч. визначення точки беззбитковості), які нині широко використовуються в управлінському аналізі. Запропоновано метод розрахунку показників для аналізу інвестицій, методика оцінки ефективності вибору видів і форм інвестицій, а також маркетинговий аналіз.

Суттєві зрушення у промисловому виробництві, металургійному, утворення великих промислових підприємств, технологічні зрушення відбувають наприкінці 19-го ст. початок 20-го ст. Промисловість остаточно бере першість над сільським господарством, формуванні світового ринку та міжнародних економічних відносин. Також відбувається швидкий розвиток науки, що надає можливість становленню бухгалтерського обліку, як галузі наукових знань. Науковці дають визначення багатьом поняттям з бухгалтерського обліку та встановлюють цілі ведення бухгалтерського обліку. В економічному аналізі виникають такі напрями як фінансовий аналіз амортизації, заборгованості, ліквідності, рентабельності

підприємства тощо. Як наслідок стає можливою розробка і системи показників результативності, успішності господарювання за допомогою порівняння фактичних фінансових результатів з показниками бухгалтерського обліку.

В 2008-2009рр. криза світового характеру, яка супроводжує розробку базових принципів об'єктивної оцінки майнового-правового стану самостійно господарюючого суб'єкта, галузевим напрямком у побудові системи бухгалтерського обліку, розширенням державної регламентації національних систем бухгалтерського обліку та звітності. А також розробка принципів оцінки майнового-правового стану господарюючих суб'єктів в умовах зовнішнього ринкового середовища і у зв'язку з прийняттям ефективних господарських рішень для отримання майбутньої економічної вигоди. Розробка комп'ютеризованих систем для ведення бухгалтерського обліку.

За останні чотири роки в бухгалтерському обліку зазнавав деяких змін лише план рахунків, спосіб оцінки об'єктів, первинні документи. Та якщо говорити про Україну, то поглянувши на економічну ситуацію в країні, ми бачимо, що настає євроінтеграція, тому великих змін може зазнати бухгалтерський облік саме на державному рівні.

На нашу думку, необхідно також підлаштувати план рахунків та створити певний пакет документів до певної галузі, що дасть змогу полегшити порівняння та аналіз не лише на рівні підприємства, а й на державному.